

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos-liikelaitoksen

Toimintasääntö

Hyväksytty

Johtokunta 21.1.2020 § 6

Sisällysluettelo

Pelastustoiminnan toiminnan ohjaus	3
Pelastuslaitoksen toimiala	3
Pelastuslaitoksen organisaatio	4
Pelastuslaitoksen johtaminen	4
Operatiivinen tulosalue	5
Hallinnon tulosalue	6
Esikuntapalveluiden tulosalue	7
Viranhaltijaorganisaatio ja johtaminen	7

Pelastustoiminnan toiminnan ohjaus

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos on hallinnollisesti Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän (Siun sote) alainen liikelaitos.

Yhtymähallitus valitsee toimikaudekseen Pohjois-Karjalan pelastuslaitos -liikelaitoksen johtokunnan, johon kuuluu seitsemän (7) jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Johtokuntaan tulee nimetä jäseniä kaikista maakunnan seutukunnista. Hallitus nimeää johtokunnan varsinaisista jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Liikelaitoksen johtokunnan tehtävät on määritelty kuntalain (10.4.2015/410) 67 §:ssä. Johtokunnan tehtävänä on kuntalain määräysten lisäksi toimia pelastuslain (29.4.2011/379) mukaisena alueen monijäsenisenä pelastusviranomaisena ja huolehtia lain mukaan sille kuuluvista tehtävistä.

Kuntayhtymän hallintosäännössä on määrätty tarkemmin johtokunnan tehtävistä ja ratkaisuvallasta.

Pohjois-Karjalan pelastuslaitosta ohjaavia strategioita ovat pelastustoimen valtakunnallinen strategia, kuntayhtymän strategia, pelastustoimen ja ensihoitopalveluiden palvelutasopäätökset.

Pelastuslaitoksen toimiala

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos -liikelaitos vastaa Pohjois-Karjalan pelastustoimen ja ensihoitopalveluiden tuottamisesta Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti.

Pelastuslaitoksen tehtävänä on vastata pelastuslain (29.4.2011/379) mukaisesta pelastustoimen palvelutasosta, pelastuslaitoksen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Pelastuslaitos huolehtii alueellaan:

1. Pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, valistuksesta ja neuvonnasta, jonka tavoitteena on tulipalojen sekä muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan,
2. asianmukaisesta toiminnasta onnettomuus- ja vaaratilanteissa sekä onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa,
3. pelastustoimen valvontatehtävistä,
4. väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteissa sekä siihen tarvittavasta,
5. hälytysjärjestelmästä,
6. pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä,
7. ensihoitopalveluun kuuluvista tehtävistä,
8. pelastustoimen alueeseen kuuluvien kuntien valmiussuunnittelun tukemisesta, niin kuin siitä on kunnan kanssa sovittu,

9. maa- ja alusöljyvahinkojentorjunnasta sekä muistakin muissa laeissa pelastustoimelle säädetyistä tehtävistä,
10. asiantuntijatehtävistä maankäytön suunnittelussa, rakentamisen ohjauksessa ja valvonnassa,
11. suuronnettomuus- ja valmiusharjoitusten sekä lähialueyhteistyöharjoitusten järjestämisestä.

Lisäksi pelastuslaitos voi huolehtia myös muista toimialalle soveltuvista tehtävistä, jos niistä ei ole ilmeistä haittaa pelastuslaissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

Pelastuslaitoksen organisaatio

Pelastuslaitoksen organisaatiokaavio esitetään toimintasäännön liitteessä (liite 1).

Pelastuslaitoksen toiminta jakautuu kolmeen tulosalueeseen (hallinto, operatiivinen toiminta ja esikuntapalvelut).

Operatiivisen tulosalue jakautuu neljään toiminta-alueeseen (tulosityksiköt Pielisen-Karjala, Vaara-karjala, Joensuu-Okupoli ja Keski-Karjala, ensihoidon ja resurssitoimiston tulosityksiköihin).

Esikuntapalveluiden tulosalue jakautuu hallinto- ja talouspalveluiden, onnettomuuksien ennaltaehkäisyn ja varautumisen vastuualueisiin.

Pelastuslaitoksen johtaminen

Pelastuslaitosta johdetaan yhdenmukaisin johtamiskäytännöin. Johtaminen perustuu pelastustoimen ja Siun soten strategiaan sekä hallinto- ja toimintasääntöön. Johtamisessa ja toiminnassa noudatetaan hyvää hallintotapaa, palvelutasopäätöstä sekä pelastustoimen eettisiä arvoja ja periaatteita.

Pelastusjohtaja

Pohjois-Karjalan pelastuslaitosta johtaa pelastusjohtaja. Pelastusjohtajan tehtävistä ja ratkaisuvallasta säädetään hallintosäännön 3 luvussa ja 4 luvussa.

Yhtymähallitus valitsee pelastusjohtajalle kolme (3) sijaista.

Johtotiimi

Pelastuslaitoksen johtotiimin jäsenet ovat pelastusjohtaja, tulos- ja vastuualueiden päälliköt sekä tulosityksiköiden ja toiminta-alueiden päälliköt. Johtotiimin kokouksiin osallistuu tarvittaessa muita asiantuntijoita.

Johtotiimi kokoontuu viikoittain pelastusjohtajan johdolla. Johtotiimin sihteerin tehtävistä huolehtii viestintä.

Johtotiimin kokouksissa käsitellään mm. taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteumat, pelastuslaitoksen puolesta annettavat merkittävät lausunnot, merkittävät sopimukset, suunnitelmat.

Yksityiskohtaisemmin tiimin tehtävät ja vastuut määritellään vuosittain vahvistettavassa tiimisopimuksessa.

Yhteistoimintaryhmät

Lisäksi pelastuslaitoksella on seuraavat yhteistoimintaryhmät:

- yhteistyö ja työsuojelutoimikunta,
- sivutoimisen pelastushenkilöstön yhteistyötiimi,
- viestintätiimi,
- pelastustoiminnan kehittämistiimi,
- ensihoitopalveluiden kehittämistiimi,
- onnettomuuksien ehkäisyn kehittämistiimi,
- varautumisen kehittämistiimi,
- työhyvinvointitiimi.

Yhteistyö- ja työsuojelutoimikunnan työnantajan edustajat nimeää johtokunta. Muut yhteistoimintaryhmät nimittää pelastusjohtaja.

Operatiivinen tulosalue

Tulosalueen tehtävänä on huolehtia ja vastata pelastuslaitoksen operatiivisen valmiuden ylläpidosta ja avun saatavuudesta sekä toiminnasta onnettomuustilanteissa ja ensihoitotehtävissä.

Tulosalueen johtajana toimii pelastusjohtaja.

Pelastustoiminnan johtamisesta vastaa päivystäväpalomestari (P31) ja päivystävä päällikkö (P21) tai pelastusjohtaja tehtäviensä mukaisesti. Ensihoitopalveluiden johtamisesta vastaa vuorossa oleva kenttäjohtaja.

Resurssitoimisto

Resurssitoimiston vastuualue on vuorotyötä tekevän henkilöstön keskitetty palveluyksikkö. Resurssitoimiston tehtävänä on vastata työvuorosuunnittelusta, rekrytointitarpeen määrittelystä, sijaisrekrytoinnin hoitamisesta. Resurssitoimisto tekee päätökset vuorohenkilöstön vuosilomien, sairauslomien ja lakisääteisten vapaiden myöntämisestä sekä koulutukseen osallistumisesta.

Lisäksi toimisto huolehtii henkilöstön turvallisuusselvityksistä, viranomaiskorttiasioista, henkilöstön työkyvyn seurannasta ja arvioinnista sekä havahu-prosesseista.

Resurssitoimiston esimiehenä toimii tehtävään määrätty tulosyksikön päällikkö.

Resurssitoimiston päällikkö ratkaisee seuraavat asiat:

1. Vastualueen-, tulosyksikön- tai toiminta-alueen päällikön esityksestä alipäällystö- ja miehistöviranhaltijoiden sekä työntekijöiden valinta. Resurssitoimiston päällikön suorassa alaisuudessaan olevan henkilöstön valitsee pelastusjohtaja (yksi yli yhden),
2. määräaikaisen alipäällystö- ja miehistöhenkilöstön valinta ja palkkaus,
3. tekee päätökset henkilöstön ammattiala- ja kokemustilasta,
4. tekee operatiivisen henkilöstön osalta poissaolopäätökset,
5. hyväksyy operatiivisen henkilöstön matkalaskut.

Ensihoitopalvelut

Ensihoitopalveluiden tulosyksikkö vastaa ensihoidon kenttäjohtamisesta, ensihoitohenkilöstön työpaikkakoulutuksesta ja testausten järjestämisestä sekä ensihoidon kehittämisestä ja hankinnoista.

Ensihoitopalveluiden esimiehenä toimii tehtävään määrätty tulosyksikön päällikkö.

Toiminta-alueet

Toiminta-alueet muodostavat kukin oman tulosyksikkönsä, jotka vastaavat pelastustoimen ja ensihoitopalveluiden operatiivistoiminnan valmiudesta ja tuottamisesta sekä muiden pelastustoimen lakisäätteisten tehtävien hoitamisesta alueellaan.

Toiminta-alueen keskeisiä tehtäviä ovat:

1. toimintavalmiuden ylläpitotehtävät,
2. pelastus- ja ensihoitotehtävät,
3. pientalojen palotarkastus-, turvallisuusviestintä- ja koulutustehtävät,
4. sisäinen koulutus,
5. sivutoimisen pelastushenkilöstön toiminnan ohjaus ja yhteistoiminta,
6. sopimuspalokuntien yhteistoiminta,
7. nuoriso-osastojen toiminnasta huolehtiminen ja
8. paloasemien käyttökuntoisuudesta huolehtiminen.

Ensihoitopalveluita ja toiminta-alueita johtavat tulosyksikön päälliköksi nimetyt päällikköviranhaltijat.

Hallinnon tulosalue

Tulosalue huolehtii pelastuslaitoksen hallinnon asian mukaisesta järjestämisestä, johtokunnan kokousten valmistelusta ja päätöksien tiedoksiannoista. Lisäksi tehtäviin kuuluu asiakirjahallinnoinnista ja viestinnän koordinaatiosta huolehtiminen.

Tulosalueen johtajana toimii pelastusjohtaja.

Viestintä

Viestintää ohjaavat pelastustoimen yleiset arvot; inhimillisesti, ammatillisesti ja luotettavasti. Jokainen työntekijä toimii pelastuslaitoksen kävelevänä käyntikorttina ja viestii. Toimialavastuupäälliköt vastaavat oman toimialansa niin sisäisestä kuin ulkoisesta viestinnästä. Viestinnän tuki kannustaa, auttaa, koordinoi ja kehittää pelastuslaitoksen viestintää yhdessä työntekijöiden, toimialavastuupäälliköiden ja pelastusjohtajan kanssa. Kokonaisviestintävastuu on pelastusjohtajalla.

Esikuntapalveluiden tulosalue

Tulosalue jakautuu talouspalveluiden, varautumisen ja onnettomuuksien ennaltaehkäisyn vastuualueisiin. Esikuntapalvelut vastaavat pelastuslaitoksen tuki- ja asiantuntijapalveluiden järjestämisestä.

Pelastuspäällikkö toimii tulosalueen johtajana.

Talouspalvelut

Talouspalvelut vastaavat pelastuslaitoksen talousarvion laadintaan, talouden seurantaan, raportointiin ja tilinpäätökseen liittyvistä asiakokonaisuuksista. Lisäksi talouspalveluissa huolehditaan vakuutus- ja sopimushallinnasta sekä pelastuslaitoksen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä huolehtiminen.

Varautuminen

Varautuminen vastuualueen tehtäviin kuuluu vastata pelastuslaitoksen valmiussuunnitteluun, maakunnallisen varautumisen yhteensovittamiseen, kuntien varautumisen tukemiseen, pelastuslaitoksen huoltovarmuuteen (mm, hankinnat ja hätäkeskusyhteistyö) sekä operatiivisten ICT- ja puhelinjärjestelmiin liittyvistä asiakokonaisuuksista.

Onnettomuuksien ehkäisy

Onnettomuuksien ehkäisyn vastuualueen tehtäviin kuuluu vastata valvontatehtävistä, pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, turvallisuuskoulutuksesta, palontutkinnasta, kemikaalivalvonnasta, asiantuntijatehtävistä maakäytön ja rakentamisen ohjauksessa ja paloasemakiinteistöistä.

Viranhaltijaorganisaatio ja johtaminen

Pelastusjohtaja

Pelastusjohtaja johtaa koko pelastuslaitoksen toimintaa apunaan johtotiimiin nimetyt päällikköviranhaltijat.

Pelastusjohtajan tehtävistä ja ratkaisuvallasta säädetään Siun soten hallintosäännössä.

Tulosalueen päällikkö

Tulosalueen päällikön tehtävänä on:

1. Johtaa tulosalueen toimintaa,
2. vastata tulosalueensa toiminnan suunnittelusta, taloudesta ja kehittämisestä,
3. tavaroiden ja palveluiden hankinta talousarvionpuitteissa ja näihin liittyvien hankintasopimusten allekirjoittaminen,
4. palvelujen myynti johtokunnan määräämien periaatteiden ja hinnoittelun mukaisesti ja näihin liittyvien myyntisopimusten alle kirjoittaminen,
5. tehdä muut pelastusjohtajan määräämät tehtävät.

Tulosalueen päällikkö ratkaisee seuraavat asiat toiminta-alueitaan koskien:

1. laskujen hyväksyminen talousarvion puitteissa koko pelastuslaitoksen osalta,
2. antaa ylityömääräykset ja hyväksyy henkilöstönsä työaikakorvaukset,
3. tavaroiden ja palveluiden hankinta talousarvion määräämissä rajoissa,
4. työnjohto- ja virkakäskyjen antaminen.

Vastuualueen päällikkö

Vastuualueen päällikön tehtävänä on:

1. Johtaa vastuualueen toimintaa,
2. vastata vastuualueensa toiminnan suunnittelusta, taloudesta ja kehittämisestä, sekä alaistensa henkilöstön työnjaosta ja yhteistyöstä.
3. vastata toiminta-alueensa taloudellisten ja toiminallisten tavoitteiden toteutumisesta,
4. Vastuualuetta koskevien sopimusten valmisteleminen,
5. tehdä muut tulosalueen päällikön määräämät tehtävät.

Toiminta-alueen päällikkö ratkaisee seuraavat asiat toiminta-alueitaan koskien:

1. laskujen hyväksyminen talousarvion määräämissä rajoissa,
2. antaa ylityömääräykset ja hyväksyy henkilöstönsä työaikakorvaukset,
3. tavaroiden ja palveluiden hankinta talousarvion määräämissä rajoissa,
4. työnjohto- ja virkakäskyjen antaminen.

Toiminta-alueen päällikkö (tulosityksikkö/kustannuspaikka)

Tulosityksikön päällikön tehtävänä on:

1. Johtaa toimialueensa toimintaa,
2. vastata toiminta- alueelle kuuluvien lakisääteisten palvelujen järjestämisestä,
3. vastata toiminta-alueensa taloudellisten ja toiminallisten tavoitteiden toteutumisesta,
4. vastata oman toimialueensa henkilöstön kehittämisestä, työnjaosta ja yhteistyöstä,
5. toiminta-aluetta koskevien sopimusten valmisteleminen,
6. tehdä muut tulos- tai vastuualueen päällikön määräämät tehtävät.

Toiminta-alueen päällikkö ratkaisee seuraavat asiat toiminta-alueen koskien:

1. Laskujen hyväksyminen talousarvion määräämissä rajoissa,
2. antaa ylityömääräykset ja hyväksyy henkilöstönsä työaikakorvaukset
3. tavaroiden ja palveluiden hankinta talousarvion määräämissä rajoissa,
4. työnjohto- ja virkakäskyjen antaminen.

Viranhaltijaorganisaation toimivallan laajuutta voidaan määrittää tarkemmin pelastusjohtajan antamalla päätöksellä.

Pelastustoiminnan johtaminen

Pelastustoiminnan johtamisesta vastaa päivystävä palomestari (P31), päällikköpäivystäjä (P21) tai pelastusjohtaja tehtäviensä mukaisesti.

Päivystävä päällikkö ratkaisee seuraavat asiat:

1. Pelastuslaitoksen operatiivisen valmiuden kohottamista,
2. avotulen teon kieltämistä,
3. pelastuslaitoksen yksiköiden tai henkilökunnan lähettämisestä kansainvälisiin pelastustehtäviin,
4. yksityisen omaisuuden määräysperusteista käyttöönottamista pelastustoimintaan,
5. ryhtymisestä muihin pelastustoiminnassa tarpeellisiin toimenpiteisiin, joista aiheutuu merkittävää vahinkoa toisen osapuolen omaisuudelle tai merkittäviä kustannuksia pelastuslaitokselle,
6. pelastustoiminnassa tarvittavaa virka-apua ja virka-avun myöntämisestä muille viranomaisille,
7. onnettomuuden syyn tutkimisen aloittamista ja 2 tai 3 tason palontutkimuksen käynnistämistä,
8. toiminnan keskeyttämistä, josta aiheutuu välitöntä varaa ihmiselle tai omaisuudelle ja
9. päättää toiminnan aloittamis- ja lopettamisajankohdasta tilanteissa, jotka eivät selkeästi kuulu pelastustoiminnan piiriin.

Päivystävälle päällikölle kuuluvaa ratkaisuvalltaa voi tilanteen niin vaatiessa käyttää pelastusjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan pelastusjohtajan sijainen.

Päivystävä palomestari ratkaisee seuraavat asiat:

1. Henkilöstön ylitöihin kutumisesta annettujen ohjeiden mukaisesti,
2. virka-ajan ulkopuolella määräaikaisen operatiivisen henkilöstön palkkaamisesta annettujen ohjeiden mukaisesti,
3. päättää pelastustoiminnan aloittamis- ja lopettamisajankohdasta, mikäli onnettomuuspaikalla ei ole johtovastuussa olevaa pelastusviranomaista
4. huolehtii onnettomuus- ja vaaratiedotteiden laatimisesta.